

ZŠ Dr. Daniela Fischera 2, Kežmarok

Zelená škola – aktivity ŠKD

Prioritná zvolená téma - Odpad

Zelená škola – aktivity ŠKD

Zvolená prioritná téma: ODPAD

Certifikačné obdobie: 2017/2020

Hlavný cieľ environmentálnych aktivít: Poukázať na význam separácie, minimalizácie odpadu a ochrany životného prostredia vo výchovno-vzdelávacom procese v ŠKD.

Vedľajšie ciele environmentálnych aktivít:

- získavať skúsenosti zamerané na zlepšenie životného prostredia
- formovať pozitívny vzťah k životnému prostrediu,
- pochopiť význam minimalizácie a separácie odpadu
- priblížiť deťom environmentálnu výchovu ako výchovu živú, aby pri nej prežívali radosť, zábavu a napínavosť,
- rozvíjať základné schopnosti a návykov vo vzťahu k životnému prostrediu,
- priblížiť deťom význam separácie odpadu,
- získať nové vedomosti z prírodovedy formou hier
- spoznať a využiť rôzne dary, ktoré nám dáva príroda,
- zapojiť do procesu všetky zmysly,
- rozvoj zručností, manipulačných schopností, jemnej motoriky,
- vedieť spolupracovať v kolektíve,
- uplatniť tvorivú činnosť detí
- naučiť deti zmysluplne využívať voľný čas.

Zodpovedné: vychovávateľky ŠKD

Termín: školský rok 2018, 2019, 2020

Úvod

Priestor pre environmentálnu výchovu sa prelínal všetkými činnosťami, jej prvky cielene i spontánne sme zarad'ovali tak do pravidelnej, ako i príležitostnej práce s deťmi, cielene sme sa venovali aj činnostiam zameraným výhradne na environmentálnu výchovu a osvetu. Environmentálnu výchovu chápeme širokospektrálne = výchova k ochrane človeka a prírody, rozvíjanie vzťahu k životnému prostrediu. V období od 2017 – 2020 sme sa zamerali na tému odpad. Deti sa zapájali do aktivít súvisiacich s témou odpad priebežne počas celého obdobia v rámci všetkých zložiek výchovno-vzdelávacej činnosti ŠKD.

Realizácia environmentálnych aktivít: Ako zachrániť Zem

1 Aktivita: V krajine Odpadkovo

Cieľ: Poukázať na dôležitosť triedenia odpadu (jeho separácie), naučiť deti rozlišovať jednotlivé druhy farebných kontajnerov na triedenie odpadu

Oblasť: environmentálna oblasť výchovy

Metódy a formy: Vysvetľovanie, názorný príklad, brainstorming, hranie rolí

Pomôcky: rôzne druhy odpadu, vrecia

Motivácia:

- Formou príbehu V krajine Odpadkovo a premietnutí filmu o Recyklónii a Recyklónia sme motivovali deti k separácii odpadu.

Organizácia:

- Deti boli rozdelené do 2 skupín. Jedna skupina patrila do krajiny Odpadkova a druhá skupina z krajiny Slniečkovo. Deti mali obhajovať svoje výhody, prečo chcú, alebo nechcú bývať vo svojej krajine.
- Úlohou deti bolo zistiť, ako sa dostal odpad do krajiny Odpadkovo, čo je odpad, ako vzniká. Ďalší bod smeroval k tomu, ak už odpad vznikne, ako ho správne roztriediť.
- Poukázať na to, že skládkovanie odpadov má nežiadúci vplyv na životné prostredie.
- Formou brainstormingu deti vymýšľali ako by mohli krajinu Odpadkovo zbaviť odpadkov, čo by mohli vytvoriť z odpadového materiálu.

2 Aktivita: Separáčik očami detí

Cieľ: Vytvoriť maskota Separáčika

Oblasť: Pracovno-technická

Metódy a formy: skupinová práca, tvorivé dielne

Pomôcky: rôzny odpadový materiál, pet fľaše, krabice, vrchnáky

Deti v jednotlivých oddeleniach ŠKD vytvárali maskotov Separáčikov

3 Aktivita: Recyklácia odpadu

Téma: Triedenie a recyklácia odpadu

Cieľ: Naučiť deti ekologicky rozmýšľať.

Vedieť zdôvodniť škodlivosť jednotlivých druhov odpadov.

Oblasť: Environmentálna výchova

Metódy: rozhovor, názorný príklad, situačná metóda

Forma: skupinová

Pomôcky: 20 rôznych druhov odpadov, najlepšie z jedného tovaru viac druhov coca -cola v plechovke, v sklenenej fľaši, v plastovej fľaši

Časový plán: 2 hodiny

Táto environmentálna aktivita bola zameraná na to, aby sme deti presvedčili ako už pri nákupe tovaru môžeme začať rozmýšľať ekologicky, myslieť na Zem a prírodu. Pri nákupe je tovar zabalený v obale z rôznych druhov materiálov. Existujú obaly menej škodlivé prírode. Od nás závisí, ktorý si vyberieme, či ten pohodlnejší – jednorazový (plechovú fľašu, coca – colu v plechovke alebo v sklenených fľašiach, ktoré sa dajú vrátiť. Pri nákupe môžeme použiť vlastnú plátennú tašku, miesto ponúkanej igelitovej tašky.

Postup:

Úvodná časť - motivácia:

Vyrozprávanie príbehu - „Ako motýľ Emanuel objavil smetisko.“

Jarné lúče slniečka poštekli motýľa Emanuela po sosáčku a pomaly sa začal prebúdať. Zrazu zacítil veľký hlad. Zatúžil po sladkom nektári, po ktorom mal vždy lepšiu náladu. Preletel voňavou lúkou, zurčiacim potôčikom, zeleným lesom a zrazu zacítil veľký smrad a dym. Pred ním sa objavila veľikánska kopa. Autá na ňu sypali samé špinavé a smradľavé veci. Videl tam handry, papier, sklo, plechovky, obaly z umelej hmoty a najviac ho prekvapilo, že tam videl aj potraviny. Bolo mu z toho veľmi smutno.

Rozhovor:

- V prvej časti aktivity si deti jednotlivito, alebo v skupinách vypracovali zoznam predmetov na jedno použitie. Mali by to byť predmety, s ktorými sa bežne denne stretávajú (plechovky od konzerv, nealkoholických nápojov, rôzne papierové obaly, PET fľaše, plastové tašky a pod.).
- Následne deti ku každému predmetu zo zoznamu určili jeho „dvojníka“, t. j. predmet na viacnásobné či trvalé použitie, ktorým by sa dal jednorazový predmet nahradiť. Túto aktivitu sme realizovali formou súťaže skupín, keď jedna skupina zadáva ostatným

jednorazové výrobky a ostatní k nim určujú predmety na viacnásobné použitie. Deti sa zamýšľali nad problémom obalových materiálov, možnosťami ich opätovného využitia a nad tvorbou odpadov.

- Nasledoval rozhovor o tom, prečo bol motýľ Emanuel smutný. Vychovávateľka vyzvala detí, aby sa pokúsili príbeh dokončiť, a aby sa zamysleli odkiaľ pochádza odpad zo smetiska.
- Jednotlivé dokončené príbehy potom deti prezentovali.
- Už pri nakupovaní by sme mali rozmýšľať, v akom obale tovar kúpime.

4 Aktivita: Kam patríš

Cieľ: Roztriediť odpadový materiál

Pomôcky: farebné vrecia, rôzne druhy odpadového materiálu

Metódy a formy: vysvetľovanie, súťaž

Postup:

- motivácia: Prezentácia na interaktívnej tabuli: Kde patrím
- rozhovor o tom ako správne triedime odpad
- každé družstvo má vytriediť odpadový materiál do príslušných plastových vriec.
- vyhodnotenie

5 Aktivita obrázky z prírodných a separovaných materiálov

Téma: Darček pre planétu Zem

Cieľ: Využiť prírodný a separovaný materiál pri vytváraní obrázka.

Identifikovať prírodný odpad a separovaný odpadový materiál

Spolupracovať na spoločnom diele – rozvíjať kooperatívne vzťahy.

Vnímať prírodu všetkými zmyslami.

Pomôcky: rôzny prírodný materiál – šišky, konáriky, vylisované kvety, listy, kamene, piesok, ulity, dyňové semienka, farby na maľovanie, univerzálne lepidlo alebo lepiace pištole, separovaný odpadový materiál – krabice, fľaše, papier, vrchnáčky

Metódy: vysvetľovania, názorného príkladu, hodnotenia

Formy: skupinová práca

Postup:

1. Hľadanie a zbieranie prírodných materiálov.

Vyrábanie z prírodných materiálov je tak trochu dobrodružstvo, ktoré začína už hľadaním a zbieraním počas rekreačných vychádzok v prírode. Práca s prírodným materiálom je v školských kluboch výhodná – je výdavkovo nenáročná. Pri hľadaní deti upozorníme, že musia mať otvorené oči, veľa zaujímavých vecí leží len tak pod stromami, na lúkach. Pri zbieraní prírodného materiálu dávame deťom príležitosť vnímať prírodu všetkými zmyslami. Každý nájdený kúsok je unikát, vyzerá vždy inak a podnecuje fantáziu a tvorivosť. Rastliny (kvety a listy) musíme pred ďalším spracovaním vylisovať – trvá to niekoľko dní. Kamene musíme dobre umyť a usušiť, aby na nich farba dobre držala. Až potom môžeme začať s tvorbou obrázkov.

2. Motivácia:

- Vychovávateľky deti motivovali príbehom o tom, že naša Zem každý rok 22. apríla oslavuje narodeniny. Vyzvú žiakov, či by jej pri príležitosti Dňa Zeme, vyhotovili darček z prírodnín, ktoré nazbierali počas vychádzok v prírode.
- 1. Záhadné vrecúško - aktivita zameraná na oboznámenie sa s prírodninami a odpadovým materiálom
 - Obsah vrecúška tvoria šišky, kôra, tráva, listy zo stromov, drevo, ulity slimáka a odpadový materiál – krabičky, papier, vrchnáčky...
 - Vychovávateľka navodila rozhovor o prírodnom odpade. Čo všetko ešte patrí medzi prírodný odpad? (zvyšky rastlín, živočíchov) a o odpadovom materiály

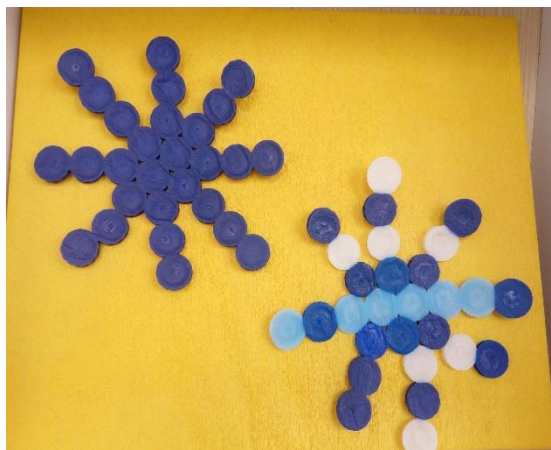
- Ako si poradí príroda s takýmto odpadom? (rozloží ho, pomôžu jej pri tom slimáky, dážďovky, pavúky, huby, baktérie...)
 - Úlohou detí je so zaviazanými očami uhádnuť, aký je to odpad.
- **Hlavná časť:** Vytvorenie obrázka z prírodnín a odpadového materiálu
 - **Organizácia:** Deti pracovali v družstvách. Každé družstvo má na stole pripravený materiál, s ktorým pracovali. Deti upozorníme na bezpečnosť pri práci.

Postup:

- Deti si najprv naaranžovali rôzny prírodný a odpadový materiál – kamene, šišky, krabice, vrchnáčky podľa vlastnej fantázie. Môžu znázorňovať rôzne chrobáčky – lienky, pavúky a pod.
- Úlohou detí bolo z nazbieraných prírodných materiálov a z odpadového materiálu zostaviť a obrázky plné fantázie.

4. Záver

- Výstavka vyhotovených prác
- Vyhodnotenie
- Pochvala

6 Eko hry a súťaže

Odpadový materiál môžeme použiť v ŠKD aj pri rôznych súťažiach. Pomôcky na jednotlivé súťaže sme si dopredu vyrobili.

Cieľ:

- využiť odpadový materiál na súťaživé hry
- rozvoj zručnosti, presnosť pri triafaní na cieľ

Názov hry: Tom a Jerry

Pomôcky: umelá fľaša od octu, hrubší motúzik, nožnice, korková zátk

Postup:

- Fľašu prestrihneme na polovicu – vrchná časť fľaše bude Tom
- Na korkovú zátku pripevníme motúzik dlhý asi 50 cm (Jerry)

Priebeh hry: Hrajú dvaja hráči. Hráč Tom musí myšku ulapiť dnu, hráč Jerry potahuje motúzikom so zátkou, aby Tomovi ušla. Keď ju uloví, vymenia si úlohy. Spodná časť fľaše môže slúžiť na odloženie myšky

Súťaže s využitím odpadového materiálu - Tom a Jerry

Súťaže s využitím odpadového materiálu – fúkanie do kelímka

Súťaže s využitím odpadového materiálu

Súťaže s využitím odpadového materiálu

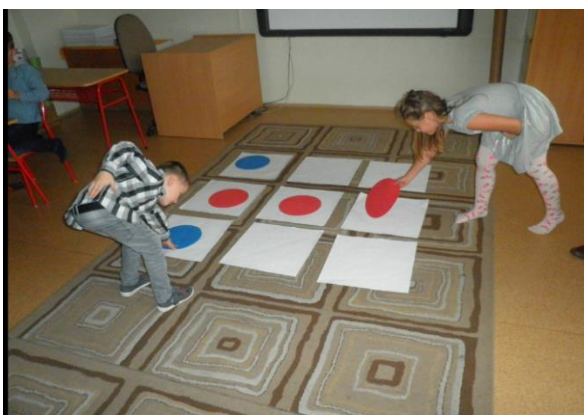
Súťaže s využitím odpadového materiálu

Súťaže s využitím odpadového materiálu

Súťaže s využitím odpadového materiálu

Súťaže s využitím odpadového materiálu

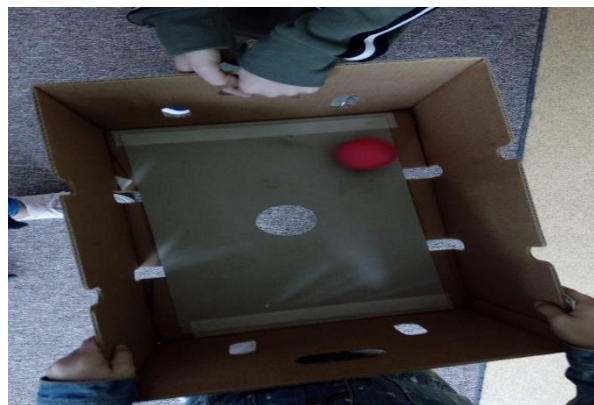
Súťaže s využitím odpadového materiálu

Súťaže s využitím odpadového materiálu

3 Závěry a doporučení

7 Záver

Cieľom environmentálnych aktivít, ktoré sme realizovali vo výchovno-vzdelávacej činnosti v ŠKD bolo dosiahnuť to, aby deti sa dokázali zaoberať témami prírody a ochrany životného prostredia, nezaťažovať životné prostredie odpadom. Pritom mali nadobudnúť vedomosti, skúsenosti zamerané na zlepšenie životného prostredia minimalizáciou odpadu. Pri jednotlivých aktivitách boli pripravení ekologicky myslieť a konať, aby boli schopní šetrne zaobchádzať s prírodou a jej zdrojmi. Vnímanie prírody s jej rôznorodosťou vytvára silný emociálny vzťah k nej a umožňuje využívať dosiahnuté vedomosti na prospech kladných rozhodnutí. Vo výchove je potrebné zaoberať sa stavom hodnôt, ktoré viedli a vedú k súčasným ekologickým problémom, alebo aj tým, aké problémy so sebou prináša konzumne orientovaná spoločnosť. Preto je na mieste zaoberať sa otázkami, v čom spočíva zodpovednosť jednotlivca.

Realizáciou environmentálnych aktivít sme rozvíjali **vedomostnú úroveň detí, zručnosti, komunikatívne zručnosti**; vyjadrenie vlastného názoru na životné prostredie ústnou, písomnou formou, zážitkovým učením, sociálne zručnosti; pracovať kooperatívne, v skupinách, vypočúť iných, technické zručnosti. Deti sa s radosťou zapájali do aktivít, do riešenia ekologických problémov, navrhovali rôzne riešenia ako minimalizovať odpad. Tieto skúsenosti si prenesú do života a dúfame že budú ich aj realizovať.

Pre skvalitnenie aktivít na ochranu životného prostredia v ŠKD odporúčame:

- zvýšiť uvedomenie detí ohľadne životného prostredia
- zvýšiť uvedomenie ohľadne problémov priemyselného znečistenia životného prostredia
- prezentovať pozitívne, zdravé a životnému prostrediu priateľské cesty života
- vysvetliť komplexnosť globálnych problémov
- zvýšiť pocit osobnej zodpovednosti,
- ukázať deti príklady trvalo udržateľných činností (recyklovanie, prevencia znečisťovania, prevencia tvorby odpadov...)
- vychádzať aj z názorov a požiadaviek detí,
- vytvárať podmienky na aktívne zapájanie detí do prípravy, plánovania, riadenia a hodnotenia výsledkov environmentálnej výchovy,
- v environmentálnej výchove preferovať aktivizujúce metódy, formy a organizáciu práce,

- využívať výstupné edukačné a metodické materiály (napr. pracovné listy, videonahrávky) a programy v oblasti environmentálnej výchovy,
- tradičný obsah aktivít rozširovať v súlade so súčasnými poznatkami a aj tým aktivizovať činnosť žiakov vo voľnom čase,
- klásť dôraz na emocionálnu hodnotu, preferovať tzv. „zážitky“,
- snažiť sa zabrániť znižovaniu záujmu detí o aktivity environmentálnej výchovy výberom vhodných a prítiažlivých metód, foriem a prostriedkov práce,
- pracovať na vlastných projektoch zameraných na environmentálnu výchovu ,
- nadväzovať kontakty a spoluprácu s organizáciami s environmentálnym zameraním a využívať ich ponuky pre toto vzdelávanie, na skvalitnenie environmentálnej výchovy a výchovy smerom k osvojovaniu si princípov trvalo, udržateľného rozvoja.

Fotodokumentácia sa nachádza v prílohe a na školskej stránke - Učiteľ

Príloha

Práce z odpadového materiálu

